

Een sportactieve school is een Gezonde School!

Meerwaarde vignet Gezonde School

Als leraar lichamelijke opvoeding zet je je in voor het sport- en beweegaanbod op school. Een vignet Gezonde School kan je hierbij helpen. Veel scholen besteden aandacht aan de gezondheid van leerlingen. Op sommige scholen komt een breed scala aan gezondheidsthema's aan bod: van een gezond binnenmilieu tot fysieke veiligheid. Populaire onderwerpen zijn sport en bewegen, voeding en sociaal-emotionele ontwikkeling. In dit artikel voorbeelden hoe je dat kunt doen.

Door: Judith Oostendorp en Esther Slinkman

Scholen werken aan deze thema's door bijvoorbeeld een naschools sportaanbod te organiseren, het drinken van water te bevorderen, te zorgen voor een gezonde schoolkantine of leerlingen te trainen in weerbaarheid. Veel scholen werken aan de hand van bestaande projecten en aanpakken, zoals bijvoorbeeld het lespakket Lekker fit!. Dit lespakket richt zich op gezond eten en bewegen. Ook haken scholen aan bij lokale initiatieven, zoals het Groninger Sportmodel met drie sportmomenten per week en het Haagse Sport in de Wijk.

Gezonde geest in een gezond lichaam

De aandacht voor gezondheid en een gezonde leefstijl hangt op verschillende scholen samen met de achtergrond van de leerlingen. Sommige leerlingen hebben overgewicht, bewegen onvoldoende en eten ongezond en/of te weinig gevarieerd. Diverse scholen werken aan gezondheid vanuit een onderwijskundige visie of levensbeschouwelijke identiteit. Fysieke gezondheid en leren op school worden hierbij niet los van elkaar gezien; vertrekpunt is het idee van een gezonde geest in een gezond lichaam.

Waar moet je aan voldoen?

Sinds 2011 kunnen basisscholen een vignet

Gezonde School aanvragen. Zij moeten hiervoor voldoen aan basisvoorwaarden. Dit zijn de wettelijke eisen rondom gezondheidsthema's. Zo'n wettelijke eis is bijvoorbeeld 'De kerndoelen voor het vak bewegingsonderwijs worden behaald'. Scholen maken een keuze voor een of meer themacertificaten. Er zijn acht themacertificaten: Voeding, Sport en Bewegen, Roken en Alcohol, Persoonlijke Verzorging en Mondgezondheid, Sociaal-emotionele Ontwikkeling, Relaties en Seksualiteit, Fysieke Veiligheid en Milieu. Per themacertificaat moeten scholen aan een aantal criteria voldoen. Deze criteria richten zich op signalering, educatie (activiteiten), beleid en schoolomgeving. Voorbeelden van deze criteria voor het themacertificaat Sport en Bewegen zijn:

'De lessen bewegingsonderwijs worden gegeven door een bevoegde groeps- en/of vakleerkracht.'

'Het stimuleren van bewegen en sport als onderdeel van het stimuleren van een gezonde leefstijl is beschreven in de schoolgids (of het schoolplan)'.

Sportcoördinator als aanjager

In Den Haag heeft de sportcoördinator een belangrijke rol vervuld in het aanjagen van de aanvraag. Onder de bezielende leiding van de sportcoördinator trokken acht basisscholen samen op. GGD Den Haag bood hierbij ondersteuning. Sinds september 2012 hangen hier de plaquettes 'vignet Gezonde School' aan de buitenmuren en hebben de ingelijste themacertificaten een prominente plek in de scholen.

Vignet geeft erkenning en biedt kader

Wat is nu de meerwaarde van een vignet? Is het niet voldoende als een school aandacht heeft voor de gezondheid en het welbevinden van haar leerlingen en medewerkers? Waarom is zo'n bordje aan de deur nodig? Uit de reacties van een aantal basisschooldirecteuren blijkt dat het vignet voor scholen wel degelijk meerwaarde heeft. Om (vol-

Fysieke gezondheid en leren op school niet los van elkaar zien

Je moet het maar durven!

doende) leerlingen naar zich toe te trekken wordt het voor scholen steeds belangrijker om zich te profileren en te onderscheiden van concurrerende scholen. Met het vignet kun je je als school profileren, bijvoorbeeld als sportbasisschool of als school waar veel aandacht is voor gezonde voeding. Ook geeft het vignet een blijk van waardering voor de inspanningen op het vlak van gezondheid. Anja de Leeuw, directeur van OBS De Werkschuit zegt hierover:

'Natuurlijk gaan wij voor het vignet Gezonde School. Wij vinden het belangrijk om iedereen te laten zien dat wij de gezondheid van onze leerlingen en leerkrachten hoog in het vaandel hebben staan. Het is voor ons een erkenning dat wij op de goede weg zijn en een stimulans om door te gaan. Ik hoop dat zoveel mogelijk scholen het vignet gaan aanvragen.'

Daarnaast noemt een aantal scholen het vignet een handig middel om beleid op gezondheidsvlak te verdiepen, te borgen of om een structurele aanpak vorm te geven. Het is handig dat er eindtermen zijn geformuleerd, dat geeft richting, aldus een van de directeuren. *"Alles viel op zijn plaats door met de aanpak Gezonde School te gaan werken."*

Een andere directeur vertelt dat het vignet Gezonde school een duidelijk kader creëert van waaruit de school werkt. Nieuwe activiteiten worden aan dit kader getoetst. Zo wil de school voorkomen

dat allerlei ad-hocactiviteiten op het gebied van gezondheid worden ondernomen. *"We ademen ons sportprofiel in alles uit, van schoolgids tot briefpapier, van website tot sportkleding"*.

Vignet Gezonde School mbo volgt dit najaar

Op dit moment kunnen alleen basisscholen een vignet Gezonde School aanvragen. Eind 2013 is het vignet ook beschikbaar voor het mbo en in 2014 volgen de vignetten voor het voortgezet onderwijs.

Meer weten?

Meer weten over de Gezonde School? Kijk dan op www.gezondeschool.info. Ga voor meer informatie over het vignet direct naar www.vignetgezondeschool.info.

Judith Oostendorp is adjunct-directeur en Esther Slinkman is projectleider vignet Gezonde School bij GGD Nederland.

Bron

In opdracht van het RIVM ontwikkelt Oberon een digitale handreiking Gezonde School voor het basisonderwijs. Hiervoor heeft het onderzoeks- en adviesbureau interviews met schooldirecteuren afgenomen over hun ervaringen met het werken aan gezondheid op school. In bovenstaand artikel is gebruikgemaakt van de resultaten van deze interviews.

Foto's: Kjell Postema ◀

Contact:

eslinkman@ggd.nl